

KINDERLAND

ARETÉ
IZDAVAČKA KUĆA

Kinderland
Liliana Korobka

Naslov originala Liliana Corobca
Kinderland

Za izdavača Nina Gugleta

Edicija Skok iz kože

Glavni i odgovorni urednik Nina Gugleta
Izvršni urednik Ana Jovanović
Prevod Ileana Ursu Nenadić i Marija Nenadić Žurka
Lektura i korektura Aleksandra Dunderski
Dizajn korica Dragana Nikolić
Štamparija Artprint Media, Novi Sad
Tiraž 1200 primeraka
Izdavač Areté, Beograd, 2021

© Copyright 2013 by Liliana Corobca / Paul Zsolnay Verlag Ges.m.b.H., Wien
Copyright za srpsko izdanje © Areté, 2021

Projekat je realizovan uz podršku Evropske komisije.

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

KINDERLAND

Liliana Korobka

Prevod sa rumunskog

*Ileana Ursu Nenadić
Marija Nenadić Žurka*

Krpelj je bio zakačen za stomak, blizu pupka, i sisao krv detetu. Devojčica, preplašena više vriskom brata nego onom crnom tačkom na stomaku, krenula je da traži pomoć. U uobičajenim okolnostima, jauci bi okupili, ako ne pola sela, onda makar pola mahale, ali sada nije došao niko. Možda je ona mogla da mu odstrani krpelja, ali šta ako mu ostane glava i iz nje naraste drugi, još veći krpelj... ili, Bože sačuvaj, uđe ceo u stomak i preživi tamo, a odande ga ne može niko izvaditi, pa njen brat umre od ujeda krpelja.

U početku, treće dete, najmlađi brat, koga je stariji često tukao ili na drugi način mučio, gledao je na ovaj događaj sa nekim zadovoljstvom. Vrteo se oko starijeg brata tražeći načina da ovog još više rasplače i da ga natera da jače vrišti. Gledao je uokolo, na sve strane, da vidi da li je to sada pravi slučaj, pa da i on krene u kuknjavu, ali nije video ništa što bi bilo razlog za to. Zavrnutu košulja i Danov goli stomak na suncu nisu ga nimalo zadivili, čak ga nisu ni uplašili. Čak ni ona crna tačka, prema kojoj je njegov brat gledao tako tragično, nije ga interesovala, jer nije razumeo kako tako veliki i snažan stariji brat može da se uplaši crne tačkice na stoma-ku. Posle je mlađi brat nestao.

Devojčica je izašla na put. Mogla je da zatraži pomoć od komšija, ali bila je sigurna da u ovo doba nisu kod kuće. Malo dalje stanuje baka jedne drugarice iz škole, a možda ni ona nije kod kuće, a i slabovida je pa ne bi mogla da izvadi

krpelja. Krenula je niz put ne bi li našla pogodnu osobu koja bi mogla da joj pomogne. Zvala je i zatražila pomoć kod čića Vasilija, ali su joj psi iz cele mahale odgovorili lajanjem. Na „horsko” lajanje pasa nije se čuo nikakav zvuk u kućama, niko nije lupio vratima ili kapijom, niko nije otvorio prozor da vidi ko viče i zašto. U drugim okolnostima, kada bi neko zatražio pomoć vičući glasno, ako ne svi, onda bi bar neko izvirio da odgovori: ili da kaže da onaj koga traže nije kod kuće ili da je otišao u vinograd, kod kuma ili negde drugde. Na kraju puta, opazila je u jednom dvorištu majku koja je prala veš. Nije znala kako se zove. S treskom je otvorila kapiju i na to se žena okrenula sa začuđenim pogledom.

– Dobar dan. Da li biste hteli da izvadite jednog krpelja?

Žena je samo napravila kiseo izraz lica i odgovorila:

– Ne vadim krpelje. – I brzo ušla u kuću.

Devojčica se zaustavila kod bunara. Možda će neko žedan doći po vodu. Čekaće tu.

U međuvremenu, mlađi brat doneo je omiljenu igračku onom drugom kojeg je ujeo krpelj. Ali ga je brat ignorisao. Nije njemu sada bilo do igračaka.

Činilo se da Dan neće prestati da plače. Nekada je ubijao takve bube koje je njegov otac vadio iz ovčnjeg krvna. Otac je govorio da će, ako ih ne izvade, one isisati svu krv životinje, dok ne crkne. Dan je zamišljaо kako će gladni krpelj isisati svu njegovu krv pa će se pretvoriti u veliki balon, a on će postati mali, osušen, postaće gomila kostiju koja će lepršati bespomoćno i mahaće rukama i nogama sve dok se krpelj ne uzdigne ka nebū. Stotine krpelja nadutih dečijom krvlju plutaju po vedrom i prijateljskom nebū, a deca plaču, slabašna, osušena, okačena za neumoljive bube. Dan pogleda krpelja koji, pravo govoreći, nije bio veći od pola nokta malog prsta, zapravo, nije bio ni koliko zrno pasulja, ali, i pored toga, osećao je kao da nema ni kapi krvu u sebi.

Marčelo se setio lepe jabuke, one koju je našao prekjče i koju je nameravao sam da pojede kako je ne bi podelio

sa bratom i sestrom. Ove godine komšijska jabuka je dobro rodila, pa bi po koja jabuka pala i u njihovo dvorište. Jabuke petrovače, slatke, sa crvenkastom sredinom. Kad je video jabuku, Dan je napravio pokret koji je trebalo da znači: šta je tvoja jabuka naspram mog bola! Tad je i Marčelo, iz bratske solidarnosti, počeo da plače.

Jedna kočija se zaustavila kod bunara. Jedan čovek zahvatio je kofu vode, popio malo, a zatim je ovlažio konju njušku. Pogledao je devojčicu koja ga je netremice gledala. Visok, mršav, ružan, krežub, sa samo nekoliko iskrivljenih zuba, sa retkom i sedom kosom, velikim i klempavim ušima, mogao je slobodno da glumi smrt sa kosom, samo kada bi u kočiji imao kosu. I konj je bio mršav, nekada zelenko, sada prljav, zemljane boje, sa dugačkim i žutim zubima, kao da se uklapao sa izgledom gazde.

- Da li biste hteli da izvadite krpelja?
- Hoću, što ne bih hteo. Gde je?
- Tamo, pokaza Kristina ka njihovoj kapiji.
- Čija si?
- Viktorija Dumitrakea.

– Čuj, ti si Vikiušina čerka? Pa ja sam te vozio kočijom kad si bila mala, tada sam imao lepog i debelog pastuva... I otac ti je otišao za „lakom lovom”? – Devojčica potvrdi.

– I ostavio vas je kao žrtve krpeljima? – Devojčica ponovo klimnu.

Kad su videli čoveka da ulazi, braća su začutala zaboravljajući da plače.

- Gde si, krpelju?
- Zatim pogleda jabuku.

– Šta, neće tvoju jabuku? Hajde da je damo konju, odmah će je pojesti!

Mlađi brat pruži još jednom jabuku starijem, koji, između dve mogućnosti – da je pojede ili dâ konju, uze jabuku bez reči. Odjednom, više se bojao čoveka nego krpelja.

– Šta je, bre, ovo je krpelj, manji je od mrava! Ajde da ga vadimo!

Okrenuo se prema devojčici.

– Imaš li rakiju ili kolonjsku vodu?

– Imam – i krenu po alkohol. „Hoće da pije, da se napije i da baci braću preko ograde.“

Čovek pride bliže dečaku koji je patio, škripao sa ono malo zuba i to učini da mlađi brat pobegne iza kuće; malo kasnije provirio je iza čoška, jer više nije ništa čuo, a bio je radoznao.

Dok si trepnuo, čovek stisnu nadutog krpelja između prljavih noktiju i baci ga pažljivo, gledajući u stomak dečaka.

– Izvadio sam ga sa sve glavom – reče on zadovoljno. – Zgazi ga.

Pošto se dečak nije pomerao, pozva mlađeg:

– Dođi, slinavko, da vidiš krpelja svog brata.

Ali ni ovaj nije prihvatio poziv. Došla je devojčica sa flasicom rakije od koje je čovek sipao malo na dlan i protrljaо stomak dečaka.

– Dobro, zgazi ga ti.

Devojčica je jako pritisla nogom. Zgazila ga je par puta.

– I kažeš da vam otac nije kod kuće?

Deca klimnuše glavicama.

– Radi. Troje dece nije šala. A majka? I ona negde radi. Rodili vas i otišli kojekuda. – govorio je čovek idući ka kapiji. – I moja je otišla, i deca su mi otišla, sva sreća je sada u konju. Ajdemo, kobilo, i mi kući.

Još kratko se čuo zvuk kočije, a zatim je nastala tišina.

Devojčica je sipala na dlan malo rakije što je ostalo i protrljala po stomaku svoga brata, koji je još sedeо nepomičan, ozbiljan, sa pogledom u daljinu. Naravno, da je tata kod kuće nikakav krpelj se ne bi zakačio za njega, ne bi mu ulazio pod kožu. Osećao je neku vrstu nezadovoljstva što se sve završilo tako jednostavno i brzo, a on nije imao razloga da bude nesrećan, da ga maze i da je u centru pažnje.

§

Vrlo je malo dece u njihovoј okolini, prosto nemaš kome da staviš gusenicu u kosu, buba u nedra, nemaš s kim da se gađaš blatom. Već mu je dosadio mlađi brat, a on se više i ne boji gusenice ili bube. Ako mu je kojem slučajem i ubaciš u nedra, smeje se kao lud na brašno, srećan što se stariji brat igra sa njim, i kao da je ni ne primećuje. A i sa starijom sestrom se ne može igrati, sem kada ona hoće i kako ona hoće, i čim joj nešto ne odgovara, odmah te ohladi jednom čuškom u leđa ili nogom u dupe. A pored toga, sestra uvek izbací svu decu sa kojom se Dan igra. Sada više nije govorio ko ga tuče, jer bi time rizikovao da neće više imati s kim da se igra. Dečaci su ga izbegavali sećajući se štipkanja i vučenja za kosu koje su pamtili iz susreta sa njegovom sestrom koja se stalno tukla. Čak se i Dan čudio: kako može Kristina, tako mršava i sićušna, samo kost i koža, vetrar da je odnese, da razjuri takve krakate i debeljuškaste momke koji imaju kod kuće i oca i majku? Jednom je video kako to radi pa se uplašio. Devojka ih je sve oduvala, pružala bi kandže prema neprijatelju kao da su se sve životinje skupile u nju, a onda bi vrisnula tako jako da je probijala svima bubne opne. Brzina kojom bi skočila na nepripremljenog neprijatelja, koliko god da je bio veliki, nateralna bi ga da pobegne.

Kristina i sada ima ožiljak na obrazu od nekog ponosnog dečaka kojeg je izvrgla ruglu i podsmehu. Videla je jednom kako tuče Dana, njenog voljenog brata kojeg nije imao ko da brani osim nje same. Dočekala ga je jednog kišnog dana kada se vraćao iz škole, lepo obučen, sa plavom košuljom, u društvu dvoje drugara, jedne devojčice i jednog dečaka. Kristina je sačekala pored neke bare, i kad su se ono troje približili, gurnula je onog što je tukao njenog brata u blato, što je izazvalo smeh kod ostalih. Zato je taj odlučio da joj razbijje glavu prvom povoljnou prilikom, da nauči pameti

nju, spečenu i ružnu, koga će ona gurnuti u blato. Čim mu se ukazala prilika gađao ju je kamenjem sve dok joj telo nije bilo obliveno krvaju, tek tada se uplašio i pobegao. Kristina je bila srećna kada je sve bilo gotovo, jer kad je videla koliko kamenja je spremio mislila je da neće živa da stigne kući. A ko bi onda brinuo o njenoj braći? Dobro je prošla samo sa povredom obraza, jer je mogao da je pogodi u oko ili da joj razbije glavu. Rana na licu će zarasti. Stavila je mokar peškir na lice i počela da smišlja novi plan osvete.

Dečak je stanovao nedaleko od njih, starije braće nije imao, ni oca, čak ni oca koji je otisao za „lakom lovom”, a majka mu je otisla u grad, u potrazi za poslom. On je ostao sa strogom bakom, koja ga je terala da radi, pa ga je čak i povremeno tučla, govoreći da to radi da se ne bi pokvario. Nije bila sigurna kako se zove, čini joj se Aurel. Bio je iz starijeg razreda.

Kažu da su ranije, dok je njena mama išla u školu, postojala dva paralelna razreda „A” i „B”, a u vreme školovanja baka i deka, čak i „C”. Mnogo dece je tada bilo! Sada u jedan razred okupljaju decu iz tri-četiri sela, i to teško, nastavnici idu od kuće do kuće i mole decu da dolaze u školu. Deca su naučila da nose gas-maske, da pucaju, tragala su za drvenim granatama koje su bile sakrivene u šumi, organizovana su školska vojna takmičenja. I devojčice su pucale, a ako su bile suviše male ili slabe, onda su pucale iz ležećeg stava. Organizovane su grupe za učenje prve pomoći, dičili su se što umeju da razaznaju lekovite biljke i znaju kako se nosi ranjenik sa slomljenim kostima, znali su kako se daje veštacko disanje. Kristina je ponešto od toga naučila od majke ili bake da bi mogla da pomogne braći u slučaju potrebe. Kada je jednog letnjeg dana krenula da zaliva krastavce u bašti, saglela se o debelu zardalu žicu koja joj je ušla u nogu. Od straha, jer je krv lila, izbegla je da opere ranu. Našla je veliki list bokvice, obrisala ga je dlanom, doduše bio je čist, i

zalepila na ranu. List je pokrio ranu i Kristina je nastavila da zaliva krastavce. Kada se kasnije setila rane i lista, ovaj je bio osušen kao seno zimi, a od rane je ostao samo dugačak trag. Kao da se ništa nije desilo. Njena mama je uvek govorila: brzo, sve treba uraditi brzo. Brzo zavij ranu, brzo operi kad se ufleka odeća ili stolnjak. Ako brzo ispereš fleku, lako će se skidati, bez velikog napora...

Već neko vreme Aurel je igrao karte ispod njihovog oraha, kod ograde, sa drugom dvojicom dečaka. Kristina ga je pratila nekoliko dana i skovala najgoru kaznu kao osvetu za ranu koja joj je ostala na obrazu. Dok je on ispod oraha, polako će mu prići s druge strane ograde i politi ga kravljom balegom, mekom i smrdljivom, tačno po glavi. Krave su dva puta dnevno prolazile ulicom i za sobom su ostavljale mnogo balege. Skupila ju je lopatom i ostavila pored ograde. Pored činjenice da ubistveno smrđi, balega ima jaku boju, zelenkastu, koju ne možeš ničim oprati. Znači, srediće mu i odeću. Već se osećala kao pobednica i mislila kako će njena osveta biti uspešna. Zamišljala je scenu, pratila jadnog neprijatelja kako plačući trči kod bake, koja je nemoćna. Da skupi balegu nije bio neki problem, ali je trebalo da brine da se ne osuši, da bude meka, jer samo tako će moći da se sliva po licu, ušima, vratu, do ispod kragne košulje. Svakog četvrtka i petka dečaci su se okupljali oko tri-četiri sata popodne i ostajali dok ne padne mrak. Kristina je lopatom skupila balegu i ostavila je pored ograde. Dečaci uopšte nisu osetili miris balege (iako je strašno smrdelo), tako da je samo trebalo da prebací lopatom balegu tačno na Aurela, a ne na nekog drugog dečaka koji nije bio kriv. Devojčica se provukla do ograde i načuljila uši. Trojica dečaka su da igraju karte psujući kao starci, po svim propisima. Zatim su sa divljenjem pričali o nekom drugu koji je našao osušeni duvan (ostavljen među odećom protiv moljaca), uvio ga u lišće vinove loze i povukao nekoli-

ko dimova. Ali to i nije neka cigara, više je za malu decu! Ima dečaka iz njihovog razreda koji u ve-ceu puše prave cigare, skupe, koji tako drugima samo prave zazubice. Kristina se dosađivala slušajući ih, podigla je lopatu i naslonila je na ogradu tik iznad Aurelove glave. Zastala je na trenutak sa lopatom u vazduhu, a onda se predomislila. Kada je neprijatelj nemoćan i bespomoćan, ona opršta, ne udara... Ona je mnogo jača ukoliko opršta. Bila je vrlo ponosna i zadovoljna sobom, misleći kako je ispravna i velikodušna devojka, uzela je lopatu i prosula balegu ispod jednog drveta u bašti kako bi bolje rađalo nađubreno prirodnim đubrivotom. Zatim je izašla na put sa kofom da doneše vodu sa bunara. Dečaci je nisu ni primetili. Nisu ni slutili kakvo neprijatno iznenadenje je moglo da ih snađe pre samo nekoliko trenutaka.

§

Dragi naši roditelji!

Kako teško prolaze dani bez vas! Danas je nedelja.

Znam šta ćemo raditi danas. Idemo na ekskurziju na drugi kraj sela da vidimo Kamčatku. Tako se sada zove kuća onog Gice, otkad mu je otac doveo dva nova brata, dva divlja dečaka iz daleke Rusije. Crnpurasti su, nabijeni i niski, iako stariji ima oko sedam godina i već treba da krene u školu. Mrmljaju međusobno i niko ih ne razume. Imaju kose i poluotvorene oči, kao da su zakačaljke za bundu ili za zimski kaput, i zbog toga su starijeg prozvali Zakačaljka. Mlađeg su nazvali Kuca, zato što stalno sedi ispod stola i više puzi na četiri noge nego što hoda, više laje nego što govori. Ne znamo koliko godina ima Kuca, možda tri, možda četiri.

Gica kaže da su mu to braća. Izvrgavaju ga ruglu i on ih pomalo tuče. Seljani dolaze pred njihovu kuću da ih gledaju, kao u cirkusu, a oni sede ispod stola, vire im samo glave, kao uplašene životinje... Sede tako po ceo dan, iako ih Gica

gura metlom da izađu. Ljudi im bacaju hleb, jabuke ili orahe i oni tamo jedu. Ni mi nismo išli praznih ruku, kupili smo kutiju keksa i Dan je to dao onom mlađem. Marčelo se zavukao ispod stola i igrao se tamo sa njima. Ispod stola je cela konstrukcija, sa dugačkim i debelim ovčijim krznom, jedna stoličica koja zamenjuje sto i mnogo pravih ili improvizovanih igračaka. Stolnjak je toliko veliki da pokriva sve što se dešava ispod stola. Deca znaju da kažu kako se zovu, a kad se smeju, imaju rupice na obrazima. Ali posle tri sekunde uvek zaboravim kako su rekli da se zovu. Nemoguće je zapamtiti. Dan je otprilike vršnjak onog što ga zovu Zakačaljka i došao je na ideju da ga izvuče i da obojicu nauči da pišu. On je izašao na kratko, ali mu se nije sviđalo da piše i ponovo se vratio ispod stola.

Gica nije bio kod kuće, jer se plašio da bih ga pitala o školi, mi smo ipak u istom razredu. Ružno sam se osećala, da je bilo mesta i ja bih se zavukla ispod stola. Kad smo hteli da krenemo, Marčelo nije hteo da izađe, mnogo mu se sviđalo ispod stola. Dan ga je silom izvukao. Bojim se da braću ostavljam dugo sa ovom decom. Šta ako imaju neku bolest... Šta ako su doneli neki virus iz njihove Kamčatke? Stalno su ispod stola, pa kad se onda peru? Gica veruje da je njihov organizam takav da se kupaju samo jednom u svakom godišnjem dobu. Kažu da je njihov tata dobio tu decu sa nekom mladom čurkom, prepostavljuju da nije ni bila lepa, sude po izgledu dece. Njihova baka kaže da ih je ona već imala kad je srela Gicinog oca.

A Gicina mama nedavno je otišla van, kad je muž prestao da joj šalje novac. Do tada je sedela kod kuće kao gospođa. Onda su pare počele da stižu sve ređe i sve manje. Odnosno počeo je da ih deli, to je siguran znak, to znaju svi u selu. Ali da dovedeš stranu decu u kuću, da brukaš celu familiju...

Zamoliću tatu, kad bude došao kući da drži podalje Eskime, Haićane, Portugalce i druge rodove zakačaljki, u

slučaju da ih ima, da nas ne bruka. I naša mama je otišla od kuće jer tata nije slao dovoljno para. Sada Gicina mama prodaje orahe u gradu, to je najisplativije, orasi su skupi i ne pokvare se već drugi dan. Svakako ima para za osnovno, a mužu je tražila pare za decu koju je doveo. Rekla je da će ih, ako joj ne daje pare, odvesti u šumu i tamo ostaviti da ih rastrgnu vukovi. Jer od kada ih je videla ima košmare svake noći. A i preko glave joj je i što sama odgaja sopstvenu decu, a ne i one koje joj je đavolji kurvar doveo – zakačaljke, divljače, koji ne govore i sede ispod stola.

Kakav je to bio skandal na početku... I drugi ljudi su pošli u svet za zaradom, iz svake porodice neko je van, na radu, kurvaju se i drugi muškarci, jer eto, daleko su od svojih žena i imaju prohteve i potrebe, ali ne prave odmah decu, pošto i svoju decu jedva imaš čime da izdržavaš. Ako se ipak dogodi, eto, šta se može, ali onda ih zadrži tamo u dnu Sibira, nek ih gaji žena koja ih je rodila. Malo je onih iz sela koji su doprineli poboljšanju demografije tamo gde su otišli. Koliko njih je palo na tu foru... Ne, samo ih je on doveo kući da me bruka, da mi se smeje celo selo... I ne jedno, već dva deteta. I ne sa nekom lepom i debelom Ruskinjom, već sa nekom rugobom, čurkom ili šta je već... Da mi dovodi ove živiljke, nogate, ureknute, koji mumlaju, rugobe, da izazivaju samo ružne snove i ništa drugo! Zapravo i nisu toliko ružni, čak imaju i rupice na obrazima kad se nasmeju. Kažu da su se mnogo svađali, samo što se nisu tukli. Gicin otac je tih čovek, zato mu se svaka ženska popne na glavu. Obećao je supruzi, Gicinoj majci, da drugu decu više neće praviti sa čurkom. I da će i ovu decu ubrzo, ukoliko to bude bilo moguće, uzeti nazad. I nije ih gajila ona, već njegova mama, baka dece. Ali Gicina mama, besna ko ris, nestala je negde u gradu.

Dan je, kad je bio mali, bio lažov i razmaženko! Još je bio i debeluškast kao krofnica, više se kotrljao nego što je hodao. Roditelji su tada bili kod kuće i nisam ga tukla, samo sam

mu pretila, ali je bilo dovoljno samo da se malo namrštim i odmah bi krenuo da kuka. I to nije kukao, već je vrištao, sve jače i jače, kako bi mama čula i došla s dušom u nosu da vidi šta se dešava, a on bi rekao: „udarila me pesnicom u stomak” ili „udarila me pesnicom u glavu”. Mama bi se strašno ljutila pa bi vikala na mene: „Što si ga tukla, i to pesnicom, ne viđiš da je malo dete?”. Ja sam pokušavala da joj objasnim da ga nisam ni pipnula... Mama: „Onda zašto tako vrišti?” Što bi me mama više grdila, Dan je bio zadovoljniji. Pokazaće je tebi, videćeš! Čekala sam da mama ode i šutirala brata u dupe. A on više nije ni plakao, jer je znao da ga mama neće čuti. Samo bi pobegao i sakrivaо se od mene.

Jednom je razbio čašu i sakrio je ispod stola. Čekao je da mama počisti, a onda bi vikao na mene: Tina, Tina! Kao da sam je ja, Kristina, razbila. Mama mu nije verovala. Ali on je ipak čekao da me mama izgrdi ili ošamari. Onda bi me mama zvala i pretvarala se da me grdi, iako je znala da je on taj koji je razbio čašu, samo da bi videla kako će se on ponašati. Dan bi imitirao mamu koja je dizala prst i kao vikala, „razbila si čašu”.

Ja bih pitala:

– Koju čašu? Nisam ja!

Onda opet mama:

– Možda si ti, Dan?

– Ne, Tina, Tina.

– Ajde da pitamo čašu. Čašo, čašo, ko te je razbio?

A ja bih tiho šaputala:

– Daaan!

– Vidiš, čaša kaže da si je ti razbio.

A kad bi Dan počeo da plače ne bi bilo sile da ga neko zaustavi. Mislim da se više uplašio što je čaša počela da govori nego što se stideo što je lagao!

Kad sam ja bila mala nisam imala ni braće ni sestara. Sestre nemam ni sada: umesto dva brata, volela bih da imam bra-